

עבירת חריגה מסמכות בצבא - משמעותה והעונש בצידה

הצבא ידוע כגוף מאורגן ומסודר השואף לפעול כמכונה משומנת שכל חלקיה יודעים בה את מקומם. הצבא מיישם זאת בכך שהוא מוסר סמכויות של החלטה ופעולה לחיילים ומפקדים בהתאם לתפקידם בצבא ועל פי דרגתם. אך כיצד יש לנהוג במקרים בהם חיילים או מפקדים חורגים מסמכותם? עו"ד אסף דוק מסביר על עבירת חריגה מסמכות והעונש בצידה תוך התייחסות בתי הדין הצבאיים אליה.

סמכותו של מפקד ביחידת שדה, לדוגמה, הוא לתת אישור לתרגיל שטח ולאופן ביצועו, על פי המגבלות הבטיחותיות השונות. דוגמה נוספת ניתן לראות בקצין שמקבל סמכות לשפוט במשפט צבאי. אמנם מה קורה כאשר מפקד או חייל חורגים מסמכותם? לדוגמה, מפקד שאישר אימון באופן שסותר את תקנות הבטיחות, מסכן בכך את חייהם ובריאותם של חייליו. או לדוגמה מפקד אשר יוצא לביתו עם מחשבו הצבאי, בניגוד לנהלים, מסתכן בכך שבמידה והמחשב ייגנב, סודות חשובים עלולים ליפול לידי האויב. כיצד הצבא רואה את עבירות חריגת הסמכות ומה העונשים הצפויים למורשע בעבירות אלו? התשובות על כך יובאו בפסקאות הבאות.

מה עונשו של חייל שחרג מסמכותו בצבא?

על פי חוק השיפוט הצבאי, עבירת חריגה מסמכות מוגדרת כעבירה פלילית, וחייל או מפקד החשודים בה צפויים להיחקר על ידי מצ"ח. במידה וימצא שאכן חרג מסמכות, ימצא עצמו החייל או המפקד עומדים בפני כתב אישום פלילי, והוא יובא למשפט שיערך בבית הדין הצבאי.

עבירת חריגה מסמכות מחולקת למדרג ענישה על פי חומרת המעשה:

1. במידה וחרג מהסמכויות שניתנו לו במציד עבור צורכי ביצוע תפקידו הצבאי, דינו עד **שנת מאסר**.
 2. במידה וחרג מהסמכויות שניתנו לו, ומעשיו או האישור שנתן למעשי אחרים היו עלולים לגרום לנזק לרכוש, דינו עד **שנתיים מאסר**.
 3. במידה וחרג מהסמכויות שניתנו לו, ומעשיו או האישור שנתן למעשי אחרים היו עלולים לגרום לחבלה או נזק לגופו ובריאותו של אדם דינו עד **3 שנות מאסר**.
 4. במידה וחרג מהסמכויות שניתנו לו, ומעשיו או האישור שנתן למעשי אחרים היו עלולים לגרום לפגיעה בפעולתו של הצבא או בביטחון המדינה, או לחבל בפעילותם של כוחות הפועלים יחד עם הצבא, דינו עד **5 שנות מאסר**. אם עשה את הדבר במתכוון, דינו עד **10 שנות מאסר**.
 5. סעיף מיוחד: חוק השיפוט הצבאי מייחס סעיף עבירה במיוחד למי שחרג מסמכותו בעת שפעל כקצין שיפוט (גם אם התחזה לקצין שיפוט), הדין על עבירה זו הוא עד **3 שנות מאסר**.
- על אף העונשים דלעיל, בפועל, חיילים ומפקדים שמורשעים בעבירות של חריגה מסמכות מקבלים בדרך כלל מספר חודשים במאסר יחד עם סנקציות פיקודיות. הכל בהתאם לנסיבות, חומרת המעשה, והתוצאות שנגרמו בשל כך. כמו כן, יש לציין כי מעל 60 ימים במאסר יובילו לכך שיוותר לחייל רישום פלילי.

זומנת לחקירה או הוגש נגדך כתב אישום בגין חריגה מסמכות בצבא?

הצבא רואה בחומרה עבירות של חריגה מסמכות, אמנם השונות במדרג הענישה היא גדולה. לכן ישנה חשיבות להוכחה שמעשי החייל או המפקד לא היוו סכנה לאנשים אחרים, נעשו בשוגג, ולא הסבו נזק לכוחות הביטחון ולמדינה. במידה ונחשדת בעבירה של חריגה מסמכות, עליך ליצור קשר באופן מיידי עם עורך דין צבאי, אשר יציג את גרסתך בבית הדין הצבאי באופן המיטבי ביותר, ויסיר או יפחית את החשדות נגדך, בכדי שתוכל להמשיך את שירותך הצבאי באופן תקין, וכן ימנע את הכתמתך בפלילים.

היוועצות בעו"ד צבאי מנוסה הינה קריטית לאורך כל שלביו של ההליך המשפטי המתנהל נגדך. עורך הדין שייצג את האינטרסים שלך יוכל עוד משלביו הראשונים של ההליך לסכל את האפשרות שתואשם או תורשע בהאשמות שווא וכן במקרים מסוימים אף להביא לביטול ההליך הפלילי שנפתח נגדך. בכל מקרה של חשד בביצוע או מעורבות בעבירה פלילית, הצורך ביעוץ משפטי מקצועי הוא הכרחי. עורך הדין יוכל להקטין את כובד הראיות נגדך ולהביא לתוצאות המיטביות בתיק בכך שסייע לך לגבש גרסה עקבית שעשויה להיות ההבדל בין הרשעה לזיכוי.

במידה זומנת לחקירה במצ"ח או הוגש נגדך כתב אישום בגין חריגה מסמכות בצבא, פנה ללא דיחוי להתייעצות עימנו בטלפון **052-6885006** או השאר פרטים ונשמח לסייע ולהציע לך מענה ופתרונות מקצועיים בהתאמה אישית. הפניה אינה כרוכה בהתחייבות כל שהיא מצדך. סודיות מלאה מובטחת.